

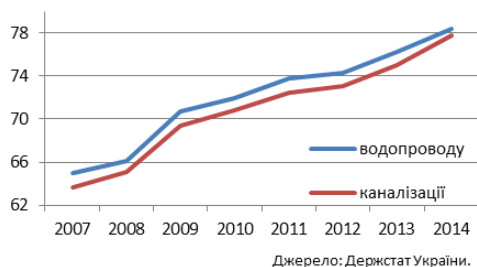

Ресурсно-аналітичний центр
"Суспільство і довкілля"

ЯКІСТЬ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ: ЕКОЛОГІЧНІ ПОСЛУГИ (ВОДА)

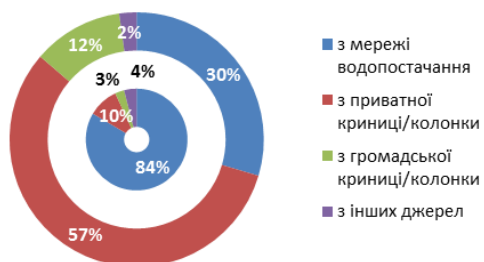
ІНДИКАТОРИ
ЗЕЛЕНОГО
ЗРОСТАННЯ

Доступ домогосподарств до водопроводу та каналізації (%)

Частка населення, що користується послугами водовідведення, поступається населенню, охопленому централізованим водопостачанням.

Основні джерела водопостачання домогосподарств, 2013

Джерело: Держстат України.

Зовні: сільські домогосподарства
Всередині: міські домогосподарства

Низький рівень доступу сільського населення до послуг централізованого водопостачання та водовідведення.

Критичний стан джерел водопостачання та водовідведення негативно впливає на якість цих екологічних послуг.

Не проводиться статистичне спостереження частки населення, охопленого послугою водоочищення.

Це резюме виконане на основі результатів моніторингу за індикаторами зеленого зростання організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Див. повний звіт "На шляху до зеленого зростання: моніторинг прогресу в Україні" (2014) на www.rac.org.ua

© Ресурсно-аналітичний центр "Суспільство і довкілля", 2015.

Україна показує стабільно високий відсоток населення, яке має доступ до покращених джерел питної води та умов санітарії. За даними ВООЗ протягом 1994-2011 років відсоток населення України, яке має доступ до покращених джерел питної води, зріс з 96,64% до 97,96%, а відсоток населення, яке має доступ до покращених умов санітарії, дещо зменшився з 96,77% до 94,26%.

Основним джерелом питної води для більшості домогосподарств України є централізоване водопостачання і в 2013 році ним охоплено 67% домогосподарств у порівнянні з 65,4% у 2012 році. Тенденція росту частки домогосподарств, охоплених централізованим водопостачанням, спостерігається як серед міських, так і сільських поселень. У 2012 році частка домогосподарств у міських поселеннях становила 82,9%, а у 2013 році – 83,5%. Хоча ця тенденція простежується і щодо сільських домогосподарств (частка таких відповідно становила 25,9% та 29%), але для них приватні криниці та колонки залишаються переважними джерелами питної води.

Щодо розподілу домогосподарств за наявністю в їхньому житлі каналізації, то їх частка також поступово зростає, в основному за рахунок міських домогосподарств. Водночас надання населенню послуг з приєднання до каналізації поступається доступу до централізованого водопостачання.

Стан системи централізованого водопостачання та водовідведення в Україні є критичним і потребує переоснащення та проведення відновлюваних робіт, що у свою чергу впливає на якість екологічних послуг. На зазначені проблеми та шляхи їх подолання вказувалося в основних програмних документах у цій сфері – Загальнодержавній програмі реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки, Загальнодержавній цільовій програмі «Питна вода України» на 2011-2020 роки та Концепції Загальнодержавної програми розвитку та реконструкції централізованих систем водовідведення населених пунктів України на 2012-2020 роки.

В Україні встановлені Національні цільові показники до Протоколу про воду та здоров'я, серед яких – забезпечення населення питною водою належної якості та централізованими системами водовідведення, що відображають частку населення з доступом до послуг централізованого водопостачання та водовідведення. Проте, як зазначає Мінрегіон України, ситуація зі збором та подальшим узагальненням в масштабах області даних стосовно систем водопостачання і водовідведення продовжує погіршуватися, а частина даних по областях взагалі відсутня.

Іншим негативним чинником, що впливає на якість екологічних послуг і, як результат, стан здоров'я населення, є недостатня ефективність очищення стічних вод та утилізації їх осадів. Окрім того, в Україні статистика ведеться за абсолютними показниками водоочищення (обсяг очищених стічних вод загалом, залежно від видів водоочищення тощо), проте вона не відображає частки населення, якому надаються послуги з водоочищення. Остання мала б бути одним з індикаторів зеленого зростання у сфері доступу до екологічних послуг в Україні.

КІЛЬКІСНИЙ РІСТ ЧАСТКИ НАСЕЛЕННЯ, ОХОПЛЕНОГО ПОСЛУГАМИ ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ, НЕ ВІДОБРАЖАЄ ЯКОСТІ НАДАННЯ ЦИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ, ЩО Є КЛЮЧОВИМ ПИТАННЯМ ЗЕЛЕНОГО ЗРОСТАННЯ. ЯКІСНІ ЗМІНИ У НАДАННІ ЕКОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ МОЖЛИВІ ЗА РАХУНОК: РОСТУ ПОСЛУГ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ; РОЗШИРЕННЯ ГРУП НАСЕЛЕННЯ, ЯКЕ МАЄ ДОСТУП ДО ОСТАННІХ (ЗОКРЕМА РІСТ ПОСЛУГ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ); ПОКРАЩЕННЯ СТАНУ СИСТЕМ ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ. ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ВИМІРУ ЯКОСТІ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ ДОЦІЛЬНО ВВЕСТИ СТАТИСТИКУ ВОДООЧИЩЕННЯ ЯК ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОСЛУГИ, ЩО НАДАЄТЬСЯ НАСЕЛЕННЮ.

Зелене зростання – це стимулювання економічного зростання і розвитку з одночасним забезпеченням збереження природних активів і безперервного надання ними ресурсів та екосистемних послуг, від яких залежить наш добробут (ОЕСР). Концепція зеленого зростання робить наголос на економічному розвитку, тому є актуальною для України сьогодні.

Економічний розвиток країни не завжди сприяє покращенню якості життя людей, зокрема й екологічної. У той же час наслідком впливу несприятливих та шкідливих екологічних факторів є погіршення якості їхнього життя. Такий вплив відбувається як безпосередньо (наприклад, через забруднення довкілля, у т.ч. повітря та води, вплив на здоров'я населення небезпечних речовин та шуму), так і через непрямі чинники (такі, як зміна клімату, втрата біорізноманіття тощо).

Доступність екологічних послуг та вигод для різних груп населення (зокрема до питної води, умов санітарії, водоочищення) сприяє соціально-економічному розвитку країни та добробуту її населення. Наявність води у кількості та якості, які необхідні для задоволення основних потреб людини, є однією з передумов зміцнення здоров'я людей і сталого розвитку. Поступ у напрямі до зеленого зростання може бути оцінений через надання населенню екологічних послуг та вигод з доступу до безпечної питної води, відповідних умов санітарії та водоочищення, що у свою чергу є основними вимогами здорового і гідного життя населення.